

MTÜ Võrtsjärve Kalanduspiirkond

Elektrooniline kuukiri

Oktoober 2014

Nr: 70

Võrtsjärve kalanduspiirkonna arengustrateegia 2014-2020 avaseminar

Võrtsjärve Kalanduspiirkonna arengustrateegia 2014 - 2020 avaseminar toimus 23.10 kell 14.00-17.00 Võrtsjärve külustuskeskuses Jõesuus.

Teemad, mida arutati:

- Piirkonna arenguvajaduste ja potentsiaali analüüs
- Millised on meie vajadused järgmiseks perioodiks?
- Analüüsime oma tugevusi ja nõrkusi, võimalusi ja ohte - SWOT
- Strateegia ettevalmistamise protsessi järgmised sammud

Osalesid juhatus ja liikmed, kokku 25 osalejat. Arutelu juhtis Rivo Noorkõiv konsultatsiooni – ja koolituskeskusest Geomedia.

Assisteersid Kärt Leppik ja Jaanika Kaljuvee

Järgmise strateegiaseminarinfo saadame liikmetele maili teel ning teavitame sellest ka kodulehel.

www.vortskalandus.ee

MTÜ Võrtsjärve Kalanduspiirkond

"Mehed ja mõrrad" Võrtsjärve ääres

ETV saatesari rannakalurite elust laupäeviti kell 19.35, kordus T õhtupoolikul ja K päeval.

Uurime ja vaatame, kuidas elavad ning millega tegelevad Võrtsjärve kalurid. Režissöör Kertu Köösel, toimetaja Kerli Dello, produtsent Tiina-Mari Koljak.

Mehed ja mõrrad kuuendat, Võrtsjärve, osa saab vaadata [siin](#).

Saatest valmis ka lühiversioon rahvusvahelisele FARNET kalandusvõrgustikule tutvustuseks. Video saab alla laadida [siit](#).

Läti õppereis 3.-5. november

Maainfo korraldab õppereisi Lähti (3.-5. nov 2014). Ühest tegevusgrupist võib olla kuni kaks inimest, soovituslikult tegevjuht ja keegi juhatusest.

Kalandusvõrgustik kannab majutuse, transpordi ja osa toitlustuse kulud.

Võrtsjärve Kalanduspiirkonnast osalevad tegevjuht Jaanika Kaljuvee ja juhatuse liige Leo Aasa.

Puhja uueks vallavanemaks sai Priit Pramann

Priit Pramann. Foto: Meelis Meilbaum / Virumaa Teataja

Seitsme poolthäälega valis Puhja vallavolikogu eile uueks vallavanemaks Priit Pramanni. Teise kandidaadina taas üles seatud endise vallajuhi Mikk Järve poolt hääletas neli volinikku.

Järve umbusaldamine läks volikogus napilt läbi septembri lõpus. Osade vallaelanike jaoks tundus kõigest kümme kuud ametis olnud vallajuhi umbusaldamine ebaõiglane ning tema toetuseks koguti enam kui 200 allkirja, et volikogu oma otsuse tühistaks. Seda volikogu aga ei teinud.

Reformierakonda kuuluv Priit Pramann on varem olnud vallavanem ka näiteks Vihula ja Rõngu vallas. Lisaks temale kinnitati vallavalitsuse liikmeteks veel Jaak Jõelet, Riin Saadjärv, Jaanus Klais ja Kristel Matt Finstad.

Lisaks vallavanema valimisele oli eilse volikogu päevakorras ka umbusaldusavaldus volikogu esimehele Vahur Jaakmale. Hääletus jättis esimehe paika, sest tema umbusaldamise poolt oli viis rahvaesindajat, vastu aga kaheksa.

Puhja Vallavalitsus on Võrtsjärve Kalanduspiirkond MTÜ liige alates jaanuarist 2014.

Allikas: [Tartu Postimees](#)

MTÜ Võrtsjärve Kalanduspiirkond

Võrtsjärve Laevateede kaart

Võrtsjärve lõunaosa kaart on juba mõnda aega valmis ja laevateed paigas ning tegeleme järve põhjaosa üldkasutatavate laevateega. Kuna varasematel kogu järve laevateid hõlmanud koosolekutel põhjaosa teede paigutuse kohta suuremaid lahkarvamusi ei olnud, samuti oleme läbi rääkinud suvel planeeritud laevateede trassidel asunud võrkude omanikega, tundub, et olulisi vastuolusid ei tohiks praeguses versioonis enam olla.

[SIIN](#) on alla laetav järve põhjaosa kavandatud laevateede koordinaadid ja plaani nende paiknemisega tutvumiseks ja kommenteerimiseks.

Laevatee Oiult Jõesuusse

58 22.8142, 26 00.3961

58 22.2332, 26 03.9814

58 22.7505, 26 07.5135

Lõunaosa laevateelt Jõesuusse

58 15.4229, 26 05.2812

58 18.1935, 26 03.4543

58 22.7505, 26 07.5135

Oiust lõuna poole

58 18.1935, 26 03.4543

58 22.8142, 26 00.3961

Laevateede laius on 100 m, 50 m võrdselt kummalgi pool telge.

Harvametsa vare juures pöördekohas on plaan tuua koos laevatee küljega lõunatooder 170 m lõuna poole, et vältida ümbritsevast natuke madalamat kohta varest lõunas. See jätab ka kaluritele rohkem ruumi soovi korral varele lähemal mõrdadega püüki katsetada.

Muus osas saab laevatee tähistatud tõenäoliselt teljetoodritega, nagu lõunaosa laevateed. Märkide kogus/vahekaugused ei ole veel paigas.

Tagasisidet soovime saada 7. novembriks.

Tervitustega

Pärtel Keskküla

Laevateede osakonna peaspetsialist

Veeteede Amet

partel.keskkyla@vta.ee

Tel 620 5681

P.S.

Võrtsjärve lõunaosa kaart on digitaalselt nähtav ja nt mõrdade asukohtadega võrdlemiseks kasutatav ka maa-ameti maa- ja merekaardirakenduses aadressil http://xgis.maaamet.ee/xGIS/XGIS?app_id=PRIM01&user_id=at&bbox=608441.470067722,6439826.26810993,634545.61485613,6461222.34392758&LANG=1. Üldise link rakendusele leiab Veeteede Ameti kodulehelt aadressilt www.vta.ee alt vasakult nurgast vastava nimega sildi alt.

Veeteede Ameti teatajas (http://www.vta.ee/atp/public/EVA_Teataja_2-2014.pdf) on avaldatud ka Võrtsjärve lõunaosa kaarti ja laevateid tutvustav artikkel.

Millised on viimase 10 aasta arengud kalanduses?

OECD on koostanud ülevaate, mis kajastab maailma ja OECD liikmesriikide kalandussektorite arenguid. Nii suurim merekala püüdja kui ka vesiviljelustoodangu kasvataja on raporti andmetel Hiina. Viimase kümne aasta jooksul on Hiina kasvatanud vesiviljeluse toodangumahtusid tervelt 1539%, toob ülevaatest välja Põllumajandusministeeriumi kalamajandusosakonna peaspetsialist **Maarja Purik**.

Loe lähemalt: <http://maablogi.wordpress.com/2014/10/10/millised-on-viimase-10-aasta-arengud-kalanduses/>

Allikas: Põllumajandusministeeriumi pressiteade

Eesti kalandusse ja rannapiirkondadesse investeeritakse 129,6 miljonit eurot

Eesti kalandusse ja rannapiirkondadesse investeeritakse 129,6 miljonit eurot

Valitsus kiitis heaks Euroopa Merendus- ja Kalandusfondi (EMKF) vahendite rakenduskava aastateks 2014-2020, mille järgi investeeritakse Eesti kalandusse ja rannapiirkondade arengusse 129,6 miljonit eurot.

„Kõige suuremat tähelepanu pöörame kalandussektoris uuel perioodil töötlemisele ja turustamisele, milleks plaanime kokku 32,5 miljonit eurot. See on oluline ka Venemaa sanktsioonide mõjude leevendamisel,“ ütles põllumajandusminister Ivari Padar. Samuti plaanitakse rakenduskavas 27,7 miljonit eurot rannapiirkondade arenguks, 26,2 miljonit eurot kalapüügivahenditega ja

keskkonnahoiuga seotud investeeringuteks ning 17,8 miljoni eurot vesiviljeluse arendamiseks.

EMKF 2014–2020 on programm, mis hakkab pakkuma rahalisi vahendeid Euroopa Liidu ühise kalanduspoliitika rakendamiseks ning jagab mitmeid investeeringutoetusi kalandussektori ettevõtetele ja rannapiirkondadele. Perioodil 2014–2020 on fondi Eesti rakenduskava eeldatavaks mahuks 129,6 miljonit eurot, millest 100,9 miljonit eurot tuleb EMKF vahenditest ja 28,6 miljonit eurot Eesti riigieelarvest.

Eesti rakenduskava koostamisel osales 45 organisatsiooni, sellele on andnud heakskiidu kalandusnõukogu. Pärast kava kooskõlastamist Vabariigi Valitsuses peab sellele andma lõpliku heakskiidu Euroopa Komisjon.

Valitsus kiitis tänasel istungil heaks ka kalandusturu korraldamise seaduse eelnõu, mis on vajalik EMKF 2014-2020 rakenduskava elluviimiseks.

Rohkem teavet rakenduskava kohta leiab www.agri.ee/et/eesmargid-tegevused/euroopa-merendus-ja-kalandusfond-emkf-2014-2020.

Allikas: [Põllumajandusministeeriumi pressiteade](#)

Limnoloogiakeskuse 60 tegevusaasta juubel ja renoveeritud Võrtsjärveäärse teadushoone avamine

Reedel 31. oktoobril kell 15.00 leidis aset Limnoloogiakeskuse Võrtsjärveäärse peamaja renoveerimisjärgne taasavamine. Seejärel tähistati Limnoloogiakeskuse, endise nimega Limnoloogiajaama, 60. tegevusaasta juubelit minikonverentsiga, millele järgnes õhtune pidulik koosviibimine.

Allikas: [EMÜ](#)

Madal veetase kasvatas kalasaaki

Et vett on järves keskmise tasemega võrreldes kaks korda vähem, satub mõrda rohkem kalu. Foto: Marko Saarm / Sakala

Väga madal veetase võimaldab kaluritel Võrtsjärvest hõlpsamalt saaki kätte saada, teisalt kätkeb see ohtu talveks.

«Vett on järves keskmise tasemega võrreldes kaks korda vähem, piltlikult öeldes on supp märksa paksem,» nentis Võrtsjärve limnoloogiakeskuse juhataja Ain Järvalt. «Seega, kui sealt kulbi ehk mõrraga püüda, jääb ka rohkem kalu sisse.»

Tema tähelepanekute kohaselt on just madalama veetasemega aastatel saanud kalurid parema saagi.

Võrtsjärve kalur Marko Vaher tõdes, et kalasaak on tänavu suhteliselt hea. «Ei nurise, midagi ikka tuleb,» sõnas ta.

Enn Kell ütles, et tema kalasaak on tavaline. «Madal veetase muidugi püügile kahju ei tee, kõrgemaga on raskem. Näiteks 1978. aastal oli päris keeruline,» märkis ta.

Angerjaid tuleb kenakesti

Marko Vaher rääkis, et angerjaid tuleb tänavu parasjagu. «Jõuame neid töödelda – paneme karpi ja purki.»

Ain Järvalt andmetel oli mullune ametlik angerjasaak 12 tonni, aga tegelik tõenäoliselt veel suurem. «Tänavu oli 30. juuniks püütud 5,3 tonni angerjat, kindlasti kerkib kogusaak mullusest suuremaks,» hindas ta.

Põhitulu tuleb Võrtsjärve kaluritel Vaheri jutu järgi kohast, haugist, latikast ja angerjast.

«Nüüd, sügisel, külmema veega on kala ergum ja ikka tuleb. Kui alla 10 kraadi langeb, hakkab luts ka liikuma. Mõrdu hoiame hilissügisel sees viimse võimaluseni. Kui vaja, võtame need välja kas või öösel,» kõneles kalur. Vaheütlemit mööda on talvine kalapüük jääga isegi tulusam, sest kulud on väiksemad. Pealegi on siis põhisaagiks hea ja stabiilse kokkuostuhinnaga koht. «Haugisaagi kasvades kipuvad kokkuostuhinnad langema, kevadel näiteks kukkus kiiresti 2 eurolt 80 sendile kilost,» kõneles ta.

Kas saaki on rohkem või vähem?

Marko Vaheütle arvas, et üldiselt kala Võrtsjärves siiski vähemaks jäänud. «Püük on üsna intensiivne, kalureid on rohkem kui varem: Vene ajal oli 21 kutselist kalurit, aga nüüd on umbes 50,» rääkis ta.

Limnoloogiakeskuse juhataja Ain Järvalti sõnutas, et püük liiga intensiivne. «Näiteks koht alammõõd on teistest Eesti järvedest suurem. Et püüdma hakatakse hiljem, on hektarisaak võrreldes teiste Eesti järvedega väga hea,» kõneles ta.

Järvalti tähelepanekut mööda ei kipu kalamehed saaki väga kiitma. «Näiteks koht, mis hinna poolest kaluritele head sissetulekut annab, on teadlaste hinnangul üle pikaajalise keskmise taseme. Viimase kolme aasta ametlikud saagid on olnud 40 tonni piires,» märkis ta.

Heaks pidas ta ka haugi arvukust. «Mullune kogusaak oli kogu selle pika aja, mil andmeid on kogutud, teine-kolmas tulemus.»

Õhupuudus võib talvel saatuslikuks saada

Madal veetaseme kätkeb kaladele ohte. Ain Järvalt ütles, et kuna tänava kevadel ei olnud luhad üle ujutatud, olid haugi kudemistingimused väga nigedad ning peljata võib väiksemat järelkasvu. «Ainult ühe põlvkonna vahelejäätmine koguvaru väga palju siiski ei mõjuta,» lisas ta.

Kui veetaseme langemine jätkub, võivad pakaselise talve korral kalad jää all ummuksisse jääda. «Hullemal juhul võib järgneda nende hukkumine, seda juhtus 1980. aastatel ja 1995/1996. aasta talvel, mil oli sajandi ehk mõõtmise absoluutne miinimumtase,» selgitas Järvalt.

Ta avaldas lootust, et nii hulluks seis siiski ei lähe, ning lisas, et pikaajalised prognoosid lubavad suhteliselt pehmet talve.

Enn Kella meenutamist mööda said 1996. aastal hukka peaaegu kõik angerjad. «Loodan väga, et seekord lõunaots põhjani ei jäätu ning järv ummuksisse ei jää,» sõnas ta. «See, kas vette jääb hapnikku, sõltub ka päikese intensiivsusest: kas ta paistab läbi jää, kas toimub fotosüntees läbi põhjataimestiku.»

Järvalt tõdes, et aeg veebruari keskpaigast märtsini võib kalastikule olla väga kriitiline. Õnneks on viimasel ajal järv jäätunud detsembris või jaanuaris, seega on ka hapnikupuuduse oht väiksem.

Allikas: [Sakala](#)

Kalamehed muretsevad kalavarude külmumise pärast Võrtsjärves

Foto: Postimees/Scanpix

Üle paarikümne aasta taas väga väikseks kuivanud Võrtsjärv on pannud kalamehed muretsema järve kalavarude ja enda tuleviku pärast. Kui eelmine kord vesi nii madal oli, hukkus jää all koos teistega ka kümneid tonne järve sümboliks olevat angerjat.

Möödunud aasta lumevaene talv ja suhteliselt kuiv suvi on Eesti veekogud kokku kuivatanud. Võrtsjärve veetase oli viimati nii madal pea kakskümmend

aastat tagasi. Siis, 1996. aasta talvel hukkus kohati põhjani ära külmunud järves hulganististi kalu.

Kuigi veeseis on hetkel sajandivahetuse eelsest rekordist mõnedkümned sentimeetrid ülevalpool on praegune seis pannud sealsed kutselised kalamehed muretsema eesseisva talve pärast.

Võrtsjärve keskmine sügavus on üpris väike, ulatudes vaid 2,8 meetrini. Viimase aasta sademetevaegus on seda veelgi vähendanud, mis tähendab, et väga suurtel aladel on hetkel vaid põlvkõrgune vesi.

Kui Võrtsjärve läänekaldal asuva Valma küla kalamees Leo Aasa veeseisu demonstreerib, võib ta paadisilla alt kuiva jalaga läbi astuda. Aasa ütles, et kui sügiselt vihma ei tule, võib samuti palju kalu ära külmuda. Kõige rohkem puudutab see oht temal sõnul angerjat. Selleks, et angerjavaru saaks taastuda, võtab kalamehe sõnul aega umbes 10 aastat.

Mure on tõsine, sest oht kalavarudele tähendab koheselt ka ohtu kalameeste töökohtadele ja elustiilile.

"Kui me angerjast ilma jääme ja muu kala ka otsa saab, siis ei ole midagi teha," rääkis Aasa ja meenutas, et enne eelmist külma olid angerjasaagid kuskil 60 tonni ning pärast külmumist langes saaks 20 tonni peale.

Natuke saavad kalameeste ärevust rahustada teadlased. Hetkeseis vees on põhinäitajate osas väga korralik.

Võrtsjärve limnoloogiakeskuse teadur Lea Tuvikene ütles, et võrtsjärves oli eelmisel nädalal seire. "Vesi on hapnikuga täies ulatuses küllastunud, on jahe ja siis ongi hapniku lahustuvus vees väga hea. Aga hulluks võib ta minna talvel."

MTÜ Võrtsjärve Kalanduspiirkond

Lea tuvikene rõhutab et piakajalises skaalas Võrtsjärves veetase kõigub umbes 30-aastase rütmiga. "Kui seda tüklit vaadata, siis on just see kõrge vee seisu aeg. Loodame, et need paar madalama vee seisuga ja kuivemat aastat on ajutine nähtus," lisas ta.

Allikas: [ERR](#)

Kalandus ja turism = kala(ndus)turism?

Võrtsjärve külastuskeskus Foto: Kristjan Lust

Kalandus on olnud oluliseks elualaks nii rannikualadel, sisevetel kui ka neid teenindavates piirkondades.

Kalandusvaldkonnas sõltub sotsiaalmajanduslik heaolu otseselt kalavarudest ning hetkel olemasolevast kalavarust ei piisa, et tagada küllaldane teenistus kõigile rannakalanduses hõivatud inimestele.

Tänaseks päevaks on vaid kolmandikule kaluritest kalapüük põhisissetulekuallikas, ülejäänud kaluritele on see lisasissetulekuks pensionile, põllu-, metsa- või ehitustööl teenitule.

Peamise tulevikuperspektiivina, mis aitaks rannakalandusel jätkuda, peetakse paljudes Eesti kalanduspiirkondades kalandusturismi arengut. Väikestele kalanduskogukondadele suunatud väiksemahulise kalapüügi ja turismiga seotud infrastruktuuri ning teenuste arendamist on aastatel 2007–2013 olnud võimalik toetada Euroopa Kalandusfondi kaasabil.

Paralleelselt kalandusturismiga on oluline kalanduspiirkondade elukeskkonna kaitse tagamine, taastades ja säilitades rannakülade looduslikku ja arhitektuurilist pärandit.

Järgnevalt teeme kokkuvõtva tiiru Eesti kalanduspiirkondades ning tutvustame põgusalt Euroopa Kalandusfondi poolt toetatud tegemisi.

Võrtsjärve kalanduspiirkond

Võrtsjärv, Eestimaa suurim sisejärv, laiub tilgakujulisena keset Eestimaa kõrgustikke. Võrtsjärv kuulub Natura 2000 loodus- ja linnukaitseala alla ning võib uhkusega esitleda järve rikkalikku elustikku. Võrtsjärve tõeliseks varanduseks loetakse tema voogudes peituvaid hõbedasi kalavarusid.

Lisaks iidsetele kaluriküladele, võimsatele kalepurjekatele ja hakkajatele kaluritele annavad siin tooni ka andekad käsitöömeistrid. Tuhande näoga järve ümber reisides saab igaüks veeta aktiivset puhkust, külastada järvemuseumi või mekkida kalameestega ahjusooja suitsulatikat.

Ehedat ajalugu kohtab Võrtsjärve piirkonnas igas külas. Võrtsjärve ääres hoitakse au sees kaluripäevade, purjeregattide ja muude eriilmeliste kultuuriürituste traditsiooni.

Tegevuste mitmekesistamine on kaluritele tähtis ja turism on üks võimalustest selleks, et suurendada kaluriperede sissetulekuid.

MTÜ Võrtsjärve Kalanduspiirkond kaudu on kohalikel ettevõtjatel olnud hea võimalus õppida, kuidas senisest paremini Võrtsjärve kalanduspiirkonda tutvustada, milliseid uusi tooteid, teenuseid ja sündmusi võiks piirkonnas ellu kutsuda ning kuidas saavutada parimad tulemused erinevate osapoolte koostöös.

Mõrrapüük Emajõel Foto: Kiviranna OÜ

Turismiga on seotud paljude piirkonna ettevõtjate, organisatsioonide ja kohalike omavalitsuste tulevikuplaanid, tegevused ja investeeringud. Majanduslikus mõttes tõrjub turism kalanduse tõenäoliselt juba praegu teisele kohale.

Turismi arendamise eest piirkonnas tervikuna on juba aastaid seisnud Võrtsjärve Sihtasutus (vt www.vortsjarv.ee).

Võrtsjärve külastuskeskus

Võrtsjärve piirkonda soovitatakse külastajail siseneda peavärava – Võrtsjärve külastuskeskuse kaudu. Keskus avati 2009. aastal ning siin saavad huvilised esmase info piirkonna kohta, tutvuda kohaliku toodanguga, osta piirkonnaga seotud meeneid, juua head kohvi ja saada osa näitustest. Külastuskeskuses renditakse aerupaati ja kanuusid, head tingimused on seminaride ja koosolekute läbiviimiseks.

Keskust ümbritsev Jõesuu puhkeala on mitmete Võrtsjärvel ja Emajõel toimuvate sündmuste algus- või lõpp-punktiks. Puhkealal korraldatakse traditsioonilist kala- ja käsitöölaata, mis on aasta aastalt populaarsust kogunud. Head võimalused on suviseks supluseks või soodsa tuule korral lohesurfiks külastuskeskuse kõrval asuvas rannas.

Lisaks Võrtsjärve külastuskeskusele on väiksemaid väravaid ümber järve veelgi. Pikasilla puhkealal on nüüdseks lisaks kämpingutele, paadisillale ja majandushoonele külastajate käsutuses haagisel saun.

Tarvastu poldrile on rajatud paadisillad, sealsamas korraldatakse populaarseid noorte purjelaagreid. Külastuskeskusesse on soetatud seadmeid, sealhulgas online-kaamera, mis võimaldab kodulehe kaudu puhkealal toimuvat jälgida.

2013. aastal paigaldati Jõesuu puhkealale National Geographicu kollane aken, mis on üks 21st Lõuna-Eestis asuvast aknast.

Sellega tähistatakse ainulaadseid paiku Lõuna-Eestis ning ajaloo- ja loodusmarsruute, mille osaks on nüüdseks ka Võrtsjärve piirkond. Võrgustikus osalemine on andnud uusi võimalusi piirkonna tutvustamiseks, kampaaniates osalemiseks ning artiklite ja näituste kaudu piirkonna maine kujundamiseks.

Kiviranna puhkemaja

Kiviranna puhkemaja (vt www.kiviranna.ee) valmis 2012. aasta sügisel ning asub looduskunis kohas Võrtsjärve kirdekaldal.

Puhkemaja suureks eeliseks on logistiliselt väga hea ja privaatne asukoht Tartu-Viljandi maantee ääres, otse järve kaldal. Kiviranna puhkemaja turismiteenuste nimekirjas on nii majutus- ja giiditeenused kui ka väljasõidud erinevatel veealustel ning kalapüügiretked Võrtsjärvel ja Suur-Emajõel.

Kiviranna pererahva tööde hulka kuulub kalapüük ja -töötlemine, kutselist kalapüügiõigust omab Kiviranna peremees Suur-Emajõel. Kuna kalapüük on hooajaline ning põhiline püük toimub varakevadel ja hilissügisel, siis annab turismiga tegelemine suveperioodil hea võimaluse lisisissetuleku teenimiseks. Suur osa väärandatud kalatooteid pakutaksegi just puhkekeskuse külastajatele.

Turistid otsivad aga uusi kogemusi. Üha rohkem ja rohkem soovitakse ise rannakaluri tegevustes osaleda, kas siis kalaretkedel kala püüda, või püütud saaki rookida ja fileerida. Mis saab veel paremini maitsta kui omapüütud, -puhastatud ja -küpsetatud kala! See annab perefirmale võimaluse turismihooaega pikendada ja meelitada külalisi piirkonda ka suvise kõrghooaja välisel ajal.

Oiu sadam

Oiu sadam (vt www.oiusadam.ee) asub Viljandimaal, Kolga-Jaani vallas. Oiu küla kohal suubub Võrtsjärve Tánassilma jõgi. Sellenimelist kaluriküla (Oyowaldt) mainitakse juba 1599. aastal.

1913. aastal valminud meierei kõrval asub endine juustutööstus ja kunagine parvemehe maja. Sild üle Tánassilma jõe valmis alles 1926. aastal. Juustutööstuse asemel asusid kunagi jääkeldrid, kuhu laevadega Tartust õlut toodi ja siis omakorda laiali veeti.

Perioodil 1959–1968 ehitati meierei territooriumile saun ja ligi 60 m pikk betoonkai, mis on säilinud tänaseni. Oiul peatusid reisilaevad, palju oli sadamas huvipaate ning peeti plaane suurejooneliseks puhkealaseks tegevuseks. Paraku need plaanid vaid paberile jäidki.

MTÜ Oiu Arendus on asutatud eesmärgiga taastada Oiu Sadam, aidates seega kaasa ka külaelu arengule. Alates 2006. aastast on ühing tegelenud Oiu luha hooldamisega, avades seeläbi vaate Võrtsjärvele. Tänapäevaks on valminud kogu sadama infrastruktuur: uus kai, puhkemaja, sadamakörts, slipp, paaditankla ja ujuvsillad.

Oiu Sadam on seni ainus sadamaregistris registreeritud sadam Võrtsjärve ääres. Loodetavasti rajatakse tulevikus järve äärde sadamaid veelgi. See avardaks vee peal liikujate tegevusvõimalusi, läbi mille leiaks siiakanti tee üha rohkem veealuseid.

Seni tehtust võib kõige olulisemaks pidada paaditankla rajamist, mille esimene hooaeg on kohe läbi saamas. Tanklat kasutati aktiivselt, paremaks saab muuta teavitustööd tankla olemasolust. Ellu on viidud mitu väiksemat projekti, näiteks puupaatide renoveerimise koolitus.

Lähituleviku plaanide hulka kuulub paadikoja taastamine, õppe-matkaraja ja vaatetorni rajamine ning sadamaala akvatooriumi süvendustööd.

Allikas: [Maaleht](#)

Riik teeb kohustustest kõrvalehiilivate kalameeste elu kibedaks

Justiitsministeerium saatis kooskõlastusringile eelnõu, millega muudetakse ning pannakse rohkem lapsevanemaid elatist maksma. Ühe meetmena saab peatada isiku harrastuskalapüügi- või kutselise kalapüügi õiguse.

„Hetkel kasutusel olevad meetmed ei ole elatise sissenõudmisel mõningatel juhtudel piisavalt efektiivsed, sundimaks võlgnikke elatist maksma. Selle tõenduseks on elatisvõlgnike aastast aastasse kasvav hulk. Riik võib panustada lastetoetustesse märkimisväärseid summasid, kuid kui üks vanem jätab lapse ees oma kohustused täitmata, elab laps niikuinii pidevas vaesusriskis,“ rääkis justiitsminister Andres Anvelt.

Igal aastal teevad kohtud elatise määramise kohta üle 1000 lahendi, millest osa läheb kohtutäiturite kätte, kuna vanemad ei hakka elatist maksma. Väga suurt elatisnõuete hulka ei õnnestu aga ka kohtutäituritel sisse nõuda. Aasta alguse seisuga oli täitemenetluses üle 12 000 elatisnõude ning nendest tulenev võlgnevus kokku oli üle 10 miljoni euro.

Eelnõust tulenev üks suuremaid muudatusi seisneb selles, et tulevikus saab kohus elatise mõjuva põhjusega tasumata jätmise korral peatada võlgniku mootorsõiduki või väikelaeva juhtimisõiguse, harrastuskalapüügi- või kutselise kalapüügi õiguse, jahitunnistuse või relvaloa kehtivuse. Kohus saab keelata ka nimetatud õiguste andmise.

„Tegemist on n.ö ennetava vahendiga, mis peaks maksmisest kõrvale hoidvaid lapsevanemaid piisavalt mõjutama. Kindlasti aga tuleb rõhutada, et näiteks sõiduki juhtimisõigust ei saa peatada, kui see on vajalik raha teenimiseks, mille arvelt elatist maksta,“ ütles justiitsminister Andres Anvelt.

Allikas: [Justiitsministeeriumi pressiteate põhjal Kalastusinfo.ee](http://Justiitsministeeriumi_pressiteate_pohjal_Kalastusinfo.ee)

Usutlus põllumajandusministriga kutselise kalapüügi hetkeseisust ja tulevikuväljavaadetest

Põllumajandusminister Ivar Padar märkis intervjuus Kalurilehele, et kalandusvaldkonnas tegutsevate inimeste majanduslik edu ja konkurentsivõime sõltuvad suuresti kalavarude olukorrast, aga ka oskustest saaki vääridada ja atraktiivselt turustada. Veel andis minister ülevaate võimalustest kasutada kalandussektori arendamiseks erinevaid toetusi ja avaldas arvamust ka Eesti rahvuskala räime käekäigust.

Kuidas hindate põllumajandusministrina kalanduse kui majandusharu hetkeseisu ja tulevikuväljavaateid, lähtudes selle valdkonna konkurentsivõimest võimalustest paikkonna elanike tööga kindlustada?

"Kalapüügist ja püütud kala töötlemisest ning turustamisest elatuvate isikute sissetulekud sõltuvad eelkõige kalavarude olukorrast, ehk oluline on, et kalavarud poleks heas seisus ja neid kasutataks jätkusuutlikult (on tagatud kalavarude püsav looduslik taastootmisvõime, milleks on vaja piisav hulk kudevaid kalu). Heas seisus olevad kalavarud annavad paremat saaki, seejuures kulutused kalapüügile on siis väiksemad, kui need on sellises olukorras, kus kalavarud on heas seisus. Samuti sõltub kalapüügiga tegelevate isikute sissetulek sellest, kas olemasolevat kalavaru kasutab varuga tasakaalus olev püügivõimsus või on püügivõimsus olemasoleva kalavaru kohta liiga suur. Aktiivsete püügivahenditega (traalid ja laevadelt veetavad noodad) püügil on oluline, et püügilaevastiku suurus oleks kasutada olevate püügi-võimaluste kohta optimaalne, et püügikvoodid saaksid kasutatud võimalikult väikeste kulutustega. Passiivsete püügivahenditega (nakkevõrgud, erinevad mõrrad) püügil on üheltpoolt oluline, et kasutatavate püügivahendite arv oleks vastavuses kasutada olevate püügivõime lustega, kuid teisalt on sünni oluline ka see, et kalapüügist sissetulekut saada soovivate isikute arv ei oleks kasutada oleva kalavaru suhtes liiga suur, kuna piiratud püügivõimalustest saadav sissetulek jaguneb sellisel juhul suurema arvu isikute vahel, mistõttu iga üksiku isiku sissetulek jääb seetõttu väiksemaks. Kuna enamuse kalavarude püügil, millest on võimalik teenida, on püügikoormus juba praegu suur, siis me saame kalapüügisektoris pigem rääkida olemasolevate töökohtade säilimisest, mitte aga töökohtade arvu suurenemisest. Kui nüüd vaadelda erinevaid püügisektoreid eraldi, siis Läänemere kilu ja räime traalpüügisektoris on tänaseks püügivõimsus (püügilaevastik) viidud tasakaalu kasutada olevate püügivõimalustega, arvestades püügivõimaluste viimase kümnendi keskmist suurust. Ligikaudu 90% kilu ja räime saagist püütakse tootjaorganisatsioonidesse kuuluvate ettevõtete poolt, mis annab nendele ettevõtetele võimaluse kala turustamisel hinda dikteerida ja kala turule mitte pakkuda, kui selle eest ei ole teatud ajal võimalik saada kokkulepitud miinimumhinda. Sellisel juhul kala ladustatakse tootjaorganisaatsioonidele kuuluvates külmuhoonetes ning viiakse turule, kui hind turul on vastuvõetav. Seega kilu ja räime traalpüügisektor on normaalsete turutingimuste juures konkurentsivõimeline. Sektori arengut pärsib siin see, et külmutatud kilu ja räime peamised turud on ebastabiilsetes riikides (Venemaa), kus aeg-ajalt seatakse vabale turumajandusele piiranguid poliitilistest kaalutlustest lähtuvalt.

Seega selles sektoris on peamiseks väljakutseks, kuidas saaks kilu ja räime rohkem vääridada ja leida sellele kalale muid stabiilsemaid turge. Läänemere rannapüügisektoris tegutsevate rannakalurite peamine sissetulek tuleb räimepüügist, kus on samuti peamiseks väljakutseks püütud räime vääridamise ja stabiilsemate turgude leidmisega seonduvad küsimused. Rannapüügil sh Peipsi, Lämmi- ja Pihkva järvel püütavate peamist sissetulekut andvate mageveekalade (ahven, koha) turud (Lääne-Euroopa, Põhja Ameerika) on stabiilsed ning nõudlus turgudel nende kalaliikide vastu oluliselt suurem, kui Eesti veekogude kalavarud suudavad toota. Samuti nende kalaliikide osas vääridatakse juba püütud kala kohapeal maksimaalselt, arvestades turu nõudlust, kus jahutatud filee eest on võimalik saada parimat hinda. Muude rannapüügil püütavate mageveekalade osas saaks püügisektor oma majanduslikku tasuvust parandada, kui püüdja ise annab püütud kalale lisandväärtust ning leiab võimalused otseturustamiseks. Rannapüügisektori sh Peipsi, Lämmi ja Pihkva järv tasuvust pärsib liigne püügikoormus, mistõttu eelkõige osades Läänemere rannikupiirkondades kasutatakse kalavaru ebaratsionaalselt (väga palju kala püütakse enne välja kui see on saanud suureks kasvada) ja seal on ka suur kalapüügist elatuda soovivate isikute arv, mistõttu kasutada olevatest püügivõimalustest saadav

sissetulek on iga üksiku isiku puhul väiksem. Peipsi, Lämmi- ja Pihkva järvel on lisaks ka suur kasutatavate püügivahendite arv, mistõttu ammenduvad püügikvoodid kiiresti. Rannapüügisektori sh kalapüük siseveekogudel konkurentsivõimet ja majanduslik olukorda parandaks püütud saagi väärimine ja otseturustamine püüdjate endi poolt."

Millistele kalandusega seotud probleemidele peaks põllumajandusministeeriumi seisukohalt kõige kiiremini lahendused otsima?

"Praeguses kilu ja räime turgudega tekkinud olukorras on selleks uute turgude leidmine ning nende kalaliikide töötlemisel lisandväärtuse andmise võimaluste leidmine."

Mida toob Euroopa Liidu uus rahastamisperiood merekaluritele? Kas avaneb uusi meetmeid ja millised?

"Uus finantseerimisperiood säilitab merekaluritele need samad võimalused, mis olid ka sel perioodil, et püütud saaki rohkem väärimada, tegeleda otseturustamisega ning lisaks kalapüügile tegevusi mitmekesistada, mis kõik on mõeldud selleks, et kalurid saaksid suurendada oma sissetulekuid."

Kas toetusmeetmeid on võimalus kasutada ka kalalaevastiku uuendamiseks?

"Analoogselt käimasoleva perioodiga ei ole võimalik anda toetust uute laevade ehitamiseks, küll on aga kuni 24 meetri pikkuste laevade puhul toetada mootorite asendamiseks või ajakohastamiseks".

Milline on teie arvates mereäärsete kalasadamate olukord ja tähelepanekud nende kaasjastamisest?

"Käesoleval finantsperioodil läski põhiosa rannapiirkondade tegevusgruppidele eraldatud vahendites sadamate korrastamiseks, mistõttu on rannakalurid saanud omale kaasaegsed ja nõuetele vastavad sadamad."

Kas olukord, kus sadam ei kuulu kaluritele, võib põhjustada probleeme?

"EKFist sai toetust taotleda kalandusega tegelevate ettevõtjate või kohaliku omavalitsuse omandis olevale sadamale või sellisele sadamale, mille haldamiseks oli kalurite endi poolt loodud MTÜ, kusjuures toetust saanud sadamatele on kehtestatud nõue, et need peavad toimima funktsionaalselt kalasadamana toetuse saamisest arvates 15 aastat".

Kuidas teie arvates peavad praeguses konkurentsivõimelised vastu rannakalurid?

"Konkurentsivõimelised on need kalurid, kes lisaks kalapüügile tegelevad ka oma saagi väärimise ja turustamisega."

Kuidas hindate kogu Eesti kutseliste kalurite koostööd, missuguses valdkonnas võiks see rohkem edasi arenada?

"Tootjaorganisatsioonide loomisega kilu ja räimepüügisektoris ning rannapiirkondade tegevusgruppide loomisega rannapüügisektoris on loodud hea alus kalurite vaheliseks koostööks ning meie hinnangul see koostöö täna toimib hästi".

Missugused võimalused on merekaluritel turismiteenuse pakkumiseks ja teiste alternatiivsete ettevõtlusvormidega tegelemiseks?

"Kaluritel on rannapiirkondade toetusmeetmest võimalik turismiteenuse pakkumiseks ja laiemalt teiste alternatiivsete ettevõtlusvormidega tegelemiseks toetust taotleda nii käimasoleval kui ka järgmisel finantsperioodil".

Kuidas on lood Eesti rahvuskala räime mainega?

"Kala enda mainega ei ole häda midagi. Paraku on ainult selle kalahigi toitumisharjumused suuremad meist ida-poolse jäävates riikides ning Läänemere äärsetest Euroopa riikidest peale Eesti veel Soomes, Rootsis, Lätis, Leedus ja Poolas, kes ise ka püüavad neid samu kalaliike päris suurtes kogustes, mistõttu neist riikidest nendega, kelle oma turg ei suuda kõike püütud kilu ja räime ära tarbida, konkureerime selle kala turustamisel idapoolsetesse jäävatesse riikidesse omavahel."

Milline on teie arvamus eestimaise kala kvaliteedist tervisele?

"Kala sisaldab palju erinevaid aineid ja vitamiine, mida inimorganism vajab, mistõttu on kala väga tervislik toit."

Millised kalatoidud teile endale kõige rohkem maitsevad, kas valmistate neid ka ise?

"Ma olen väga suur kala fänn ning mida tooremalt ta mul taldrikul on, seda parem. Kalatoitudel on oluline roll minu toidulaual ja kalarooegade valmistamine tuleb ikka ise ära teha.

Oma on ju parem!"

Allikas: [Kalandusvõrgustik: Kalurileht](#)

Võidujooks 2015. aasta kalastuskaartidele algab esmaspäeval, 1. detsembril kell 9:00

Kalastuskaardi taotluste vastuvõtt 2015. aastaks algab esmaspäeval, 1. detsembril kell 9:00. Taotlusi võetakse vastu kõigis Keskkonnaameti maakondlikes esindustes ja internetis kodulehel pilet.ee.

Sarnaselt sellele aastale jagatakse ka 2015. aastal ca 25% lubadest Keskkonnaametis kohapeal ning

MTÜ Võrtsjärve Kalanduspiirkond

ülejäanud 75% internetisl. Sõltumata aga taotlemise kanalist, saab samasuguste tingimustega (veekogu, püügi aeg, püügivahend) loa osta vaid korra. Nii ei saa juba internetist ostetud loale osta samasugust luba Keskkonnaametist kohapealt ning vastupidi.

Kes pole varem pilet.ee kodulehel loa taotlust esitanud, võiks selle protsessi põhimõtetega kindlasti enne 1. detsemrit tutvuda. Esmakordsel taotlemisel on vaja end autentida ID-kaardi, mobiil ID või internetipanga vahendusel. Pärast seda on võimalik luua endale kasutajakonto ning hiljem siseneda ka kasutajanime ning parooli abil. Loa eest maksmine toimub kohe peale taotlemist internetipanga vahendusel. Maksta saab nii pangaülekandega kui ka krediitkaardiga.

Kõigil 2014. aastaks loa ostnuil on kohustus püügiperioodi lõpus esitada püügiaruanne. Aruande mitteesitanuid võib oodata ees rahatrahv ning lisaks kaob neil õigus taotleda kalastuskaarti 1 aasta jooksul alates karistuse määramise kuupäevast.

Vaata lisaks:

[Kalastuskaardi taotlemine](#)

[Püügiandmete esitamine](#)

[Üks sagedasem põhjus, miks mobiiliga kalastuskaardi ostmine ei õnnestu](#)

Allikas: Kalastusinfo.ee

KUULUTUSED/REKLAAM

Palume kõikidel, kellel on soov avaldada laiemat üldsust huvitav teade, reklaam, töopakumine, töötamine või mõni muu kuulutus, saata info iga kuu 25ndaks kuupäevaks e-mailile jaanika@vortsjarv.ee . Teated on Võrtsjärve piirkonna põhised ja selle eest eraldi tasu ei nõuta.

MTÜ Võrtsjärve Kalanduspiirkond

Elektroonilise kuukirja väljaandja:

MTÜ Võrtsjärve Kalanduspiirkond

Viljandi maakond

Kolga-Jaani vald, Vaibla küla

Rannu-Jõesuu 70314

www.vortskalandus.ee

+372 529 8561

jaanika@vortsjarv.ee

Toimetaja:

Madis Kaljuvee

madis.kaljuvee@gmail.com

Tegevjuhi assistent